

Kritiek op eurotop in Brussel onterecht

Ruud Lubbers is oud-premier. **Paul van Seters** is hoogleraar globalisering aan de Universiteit van Tilburg

IMF krijgt nieuwe rol

Wat is afgesproken op de eurotop vorige week in Brussel verdient juist lof in plaats van kritiek.

Voorstaande economen, waaronder Flip de Kam en Arnoud Boot, adviseerden het Nederlandse parlement om zijn steun te onthouden aan het pakket maatregelen dat vorige week op de eurotop in Brussel is afgesproken. Politici doen te weinig te laat, zo stellen de economen vast, en vooral het IMF krijgt te weinig macht. Die conclusies delen wij niet. Wij zien vooral positieve kanten aan wat in Brussel is bereikt, zowel op het politieke vlak als ten aanzien van het IMF.

De uitkomst van de eurotop draagt duidelijk het stempel van bondskanselier Angela Merkel. De eurocrisis lijkt het beste in Merkel naar boven te hebben gebracht, en de afgelopen maanden heeft zij zich ontpopt tot de onbetwiste leider van Europa. Het initiatief van 15 augustus voor een nieuwe 'Europese economische regering' was nog helemaal Merkozy, maar het pakket maatregelen van 26 oktober (neergelegd in de vijftien pagina's tellende 'Verklaring van de eurotop') is toch eerst en vooral Merkel.

Het pakket van 26 oktober (Brussel II) bevat geen echte verrassingen, maar bouwt op alle belangrijke punten wel voort op het pakket maatregelen van 21 juli (Brussel I). Onder de huidige omstandigheden achten wij dat het maximaal haalbare. Ongetwijfeld zullen er nog meer eurotoppen nodig zijn om de eurocrisis te

bezweren. Maar ook dat heeft Merkel de afgelopen weken herhaaldelijk benadrukt.

Brussel heeft dus gesproken, maar daarmee is inderdaad de zaak nog lang niet afgedaan. Cruciaal zal zijn hoe de afspraken van Brussel II de komende maanden worden uitgevoerd. Vooral het IMF en de ECB zullen daarbij een cruciale rol spelen. De waakhonden van IMF en ECB waren al onmisbaar om de geesten rijp te maken voor Brussel II, maar de noodzaak van strikte naleving van de nieuwe afspraken zal hun invloed alleen maar groter maken. En dat is ook goed!

IMF en ECB hebben de rol van waakhond gekregen, samen met de Europese Commissie, in de overeenkomst van 7 juni 2010 waarbij het European Financial Stability Facility (EFSF), het zogenoemde noodfonds, werd opgericht. Het EFSF mag formeel alleen hulp verlenen onder strikte voorwaarden, en het toezicht op de naleving van die voorwaarden is in handen gegeven van IMF, ECB en Europese Commissie gezamenlijk. Vandaar dat die drie gemakshalve worden aangeduid als de trojka.

De afgelopen anderhalf jaar heeft die trojka Griekenland onder steeds grotere druk gezet om zich te houden aan de afgesproken bezuinigingen en hervormingen. Het was ook een geheim rapport van de trojka van 21 oktober (*Greece: Debt Sustainability Analysis*) dat de leiders van de eurozone uiteindelijk dwong om Brussel I op te geven en in te ruilen voor Brussel II. De samenwerking tussen IMF, ECB en Europese Commissie is dus een succes gebleken, en de oplossing van de eurocrisis zal in hoge mate afhangen van de voortzetting daarvan.

De trojka is tegelijkertijd een fraai voorbeeld van de wijze waarop de governance van de Europese Unie zich historisch heeft ontwikkeld: bij stukjes en beetjes, hordend en stotend, met vallen en opstaan. Dit proces is overtuigend beschreven door Luuk van Middelaar in zijn *De passage naar Europa*, een boek dat drin-

gend toe is aan een nieuwe druk met een apart hoofdstuk over de trojka.

Een versterking van de positie van het IMF is niet alleen gewenst op het Europese toneel, maar ook op het wereldtoneel. Dat staat dan ook hoog op de agenda van de top van de G20 in Cannes, donderdag en vrijdag a.s.

De macht van de opkomende economieën, met name de BRICS-landen, noopt tot grondige herziening van de stemverhoudingen binnen het IMF (en de Wereldbank), die nog steeds te veel uitgaan van een wereld gedomineerd door Europa en de Verenigde Staten. Dit hernieuwde IMF zal zelf weer aan het hoofd staan van de mondiale financiële orde.

De agenda van de G20-top in Cannes wordt in hoge mate bepaald door het voorbereidende werk van de Financial Stability Board (FSB), het belangrijkste uitvoerende orgaan van de G20. De afgelopen maanden is er een indrukwekkende reeks rapporten gepubliceerd door de FSB, met velerlei aanbevelingen tot verbetering van het internationale monetaire systeem. Maar de wereldleiders in Cannes zouden niet alleen aandacht moeten besteden aan monetaire hervorming en financieel toezicht.

Juist de eurocrisis maakt duidelijk hoe belangrijk het is om ook te investeren in nieuwe groei. Maar nieuwe groei betekent in de 21ste eeuw in de eerste plaats 'groene groei', zoals ook recentelijk bepleit door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OEESO) in een serie rapporten in het kader van hun *Green Growth Strategy*.

Ook in dat verband is samenwerking van de rijke OESO-landen met de opkomende economieën (de BRICS-landen, maar ook landen als Mexico, Indonesië en Turkije) onontbeerlijk.

Zo kunnen Brussel en Cannes gezamenlijk leiden tot een krachtig vernieuwd IMF en tot groene groei met banen, banen, banen.